

PRZESTRZEŃ

*Romana Hatat
&
Aleksander Hatat*

NA
SZE
GO
ŻYCIA.

ODKRYWANIE

PRZESTRZEŃ
NA
SZE
GO
ŻYCIA.
ODKRYWANIE

Roman Hartet
& Alameda Hartet

Romana

EL CASTILLO CIĄG DALSZY...

Wystawa *Przestrzeń naszego życia. Odkrywanie. Romana Hałat i Aleksander Hałat* jest wystawą poświęconą małżeństwu nieżyjących już twórców, profesorów Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

To wyjątkowe małżeństwo zespolone sztuką i miłością, wychowało i artystycznie naznaczyło na przestrzeni kilkudziesięciu lat pracy wiele pokoleń studentów. Jako wieloletnia, była asystentka Pani Profesor Romany Hałat, z nieśmiałością pochylałam się nad jej twórczością oraz jej męża, Pana Profesora Aleksandra Hałata. Mam ten honor budować tę wystawę wraz z moimi kolegami: dr. hab. Januszem Czumaczenko, prof. uczelni oraz dr. Tomaszem Kawełczykiem, których, podobnie jak mnie, łączy szczególna więź z obojgiem Artystów.

Zastanawiając się nad określeniem jednoczącym te dwie odrębne twórczości oraz szukając klucza do określenia jedności, a jednocześnie szalenie ścisłej wzajemnej odrębności, przyznam się, że takowego nie znalazłam. Prawdopodobnie wspomniana nieśmiałość, kultywowana przez mnie relacja mistrz–uczeń, nie pozwoliła na przekroczenie tej szczególnej bariery określenia, osadzania, nazywania. W jakiejś mierze nie chcąc przekraczać tej granicy, znalazłam inne źródło dla określenia tej tajemnicy, która była między nimi jako artystami i małżonkami. Ostatni etap życia Profesora Aleksandra Hałata naznaczony był wspomnieniami, a stygmatem tego czasu, który sięgał przeszłości, tej bliskiej i dalekiej, było słowo mówione i pisane. Zapisywane wspomnienia miały formę szczególną, to prawie haiku, kilka linijek zaszyfrowanych słowami, których znaczenie było zakryte ciężarem czasu minionego. Miałam to szczęście być powierniczką zarówno wspomnień, jak i zapisków Profesora. Pierwsza część tytułu wystawy została wzię-

ta właśnie z ostatnich tekstów Pana Profesora: *Przestrzeń naszego życia*. Te trzy słowa wydawały się i wydają się absolutną kwintesencją tego, czym była sztuka dla tych Artystów. Doskonale definiują wszystko to, co działo się w pracowni wspólnie dzielonej: przestrzeń wypełniona wzajemną obecnością, bycie razem z całym zapleczem dodanym, przestrzeń przenikania się życia sztuką lub odwrotnie: sztuki życiem.

Swoją twórczość w latach 80. Romana Hałat określiła jednym słowem: triada. To właśnie ta forma była ukoronowaniem całej twórczości Artystki, bowiem w moim odczuciu zawierała wszystkie komponenty, których cechy dostrzegam w niemal całej wcześniejszej twórczości: od prac *Biała magia*, poprzez rysunki *Życie cienia*, aż po cykl obrazów *Pejzaże*. Triada to absolutnie autorska i unikatowa forma wizualna. Na jej kształt składają się trzy warstwy, które poprzez zabieg wycinania rytmicznych owali w jednej z nich, pierwszej, odsłania dwie pozostałe i prawie zakrawa swoją własną, pierwszą, łącząc się i tworząc odrębną całość. Forma potrójna, każda osobna, ale razem inna. Ta forma została uczłowieczona przez Twórczynię z racji utożsamienia triady z warstwami, z jakich składa się człowiek. Zakryta warstwa ma być zakryta, ujawniamy tylko czasami to, co chcemy ujawnić. Wielokrotnie powtarzała podczas rozmów o tej tajemnicy noszonej przez każdego z osobna i która towarzyszy nam, ludziom, do końca, podobnie traktowała triady. Ale czy można zajrzeć do wnętrza triady, odsłonić tę stronę zakrytą? W swoim czasie otrzymałam od Pani Profesor Triadę, nie zajrzałam do zawartej tam tajemnicy. Nie wzięłam także lustra, aby rozszyfrować zawarte tam pisane wspak i odwrócone notatki (Artystka była oburczna). Pewne granice niech pozostaną nieprzekraczalne.

Nie było trudno zespalać te wyjątkowe obrazy Pani Profesor z obiektami rzeźbiarskimi Pana Profesora, świetnie współtworzyły przestrzeń ich wspólnej pracowni, tak więc i tu, w neutralnej przestrzeni galerii, odnajdują się, tworząc to, co już nieobecne. Zastygłe w pracach emocje, myśli, odkrycia, zawsze subiektywne, jakże ważne w trakcie tworzenia, tu w galerii bez żywej obecności Artystów prace dla większości nas zobiektywizują się... Przestrzeń galerii wypełni prawdopodobnie cisza Ich nieobecności lub obecność przemieniona.

Na wystawę składają się dzieła z różnych etapów życia Artystów, wybór podyktowany był wieloma aspektami. Tę tajemnicę wyboru zostawiam sobie i ich córce Agacie.

Wystawa jest rodzajem hołdu dla Pani Profesor Romany Hałat i Pana Profesora Aleksandra Hałata, a także formą dziękczynienia za ich olbrzymi wkład artystyczny i dydaktyczny.

Szanowna Pani Profesor, *El Castillo* ciąg dalszy...

Aleksandra Gieraga
Ozorków, wrzesień 2023

PRZESTRZEŃ
NA
SZE
GO
ZYCIA.
ODKRYWANIE

Roman Hałata
& Aleksander Hałata

Wystawa, którą tworzą prace wieloletnich pedagogów, profesorów naszej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, jest wspomnieniem dla wszystkich, którzy znali i pracowali z autorami prezentowanych dzieł.

Wernisaż zbiega się z rozpoczęciem roku akademickiego, co daje studentom możliwość zapoznania się z twórczością pełną tajemnicy, symboliki i pasji.

Z profesorem Aleksandrem Hałatą pracowałem w uczelni przez dwadzieścia kilka lat. W mojej pamięci pozostanie na zawsze odkrywca, poszukiwaczem, archeologiem i szperaczem. Po okresie fascynacji sztuką konstruktywistyczną, który zaowocował powstaniem wieloelementowych kompozycji strukturalnych, zwrócił się ku naturze. Jeździł rowerem „składakiem” i do przytroczonego metalowego koszyka wkładał kamienie, korzenie, kawałki drewna naznaczone upływem czasu i własną historią. Wybierał znaleziska, których kształt i kolorystyka z czasem stawały się składową tworzonych przestrzennych obiektów natury.

Często spotykaliśmy się na giełdzie kamieni. Profesor jako nałogowy zbieracz przynosił do domu muszle, kryształy, kamienie. Szczególnie imponujące wrażenie robiły na mnie czarne krzemienie pokryte białym nalotem, doskonałe małe rzeźby natury.

Alek miał niebywałe wyczucie koloru. Jego polichromowane prace, pełne znaków i symbolicznych odniesień, sprawiały wrażenie, jakby barwa, którą zostały przystrojone, przynależała do nich od zawsze.

Można powiedzieć, że był EKO, wykorzystywał w swoich działaniach zardzewiałe blachy, stare belki, wypłukane przez wodę drewna, przedmioty,

którym dawał nowe życie. Stara ceramiczna rura rozbita na mniejsze kawałki tworzy instalację, korzenie i gałęzie łączone mosiężnymi prętami stają się doskonałościami natury. Tak o tym pisał: „Obiekty – znaleziska stanowią symbol miejsca, z którego zostały przeniesione. Są znakami upamiętniającymi czas, rytm mojej wędrówki, drogi jeszcze otwartej, niezakończonych. Są wybranymi relikwiami: może to być belka z domu urodzenia, kamień przydrożny czy pień jabłoni z ogrodu dzieciństwa, ich historia może być również domysłem, tajemnicą. Materia tych elementów, kształt, faktura, ujawniają nam ich dramaturgię, są naznaczone czasem, przemijaniem”.

Profesora Hałata cechowała absolutna swoboda w wyborze materiału rzeźbiarskiego, jednocześnie był niesłychanie pedantyczny, drobiazgowy i konsekwentny przy tworzeniu obiektów oraz ich eksponowaniu.

Pozostaje w mojej pamięci obraz Romy i Alka idących i trzymających się za ręce, dwojga już niemłodych ludzi, których połączyła miłość i sztuka.

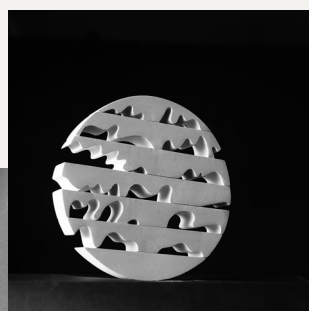
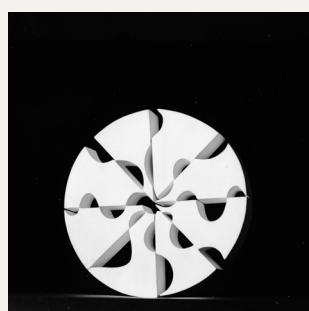
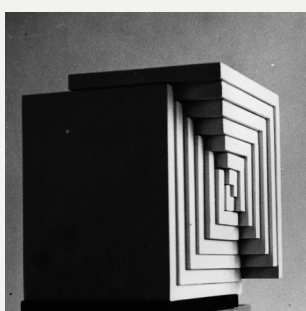
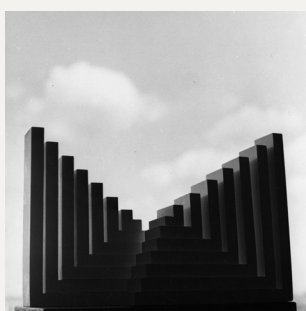
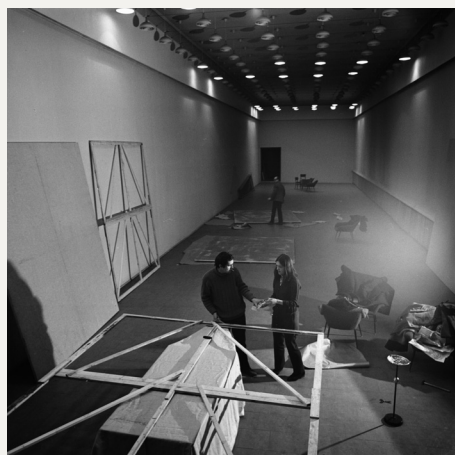
dr hab. Janusz Czumaczenko,
prof. uczelni
Łódź, 4.09.2023

„OBIEKTY – ZNALEZIS
MIEJSCA, Z KTÓREGO
SĄ ZNAKAMI UPAMIĘ
MOJEJ WĘDRÓWKI, D
NIEZAKOŃCZONEJ (...)

SKA STANOWIĄ SYMBOL
ZOSTAŁY PRZENIESIONE.
TNIAJĄCYMI CZAS, RYTM
ROGI JESZCZE OTWARTEJ,
.)”.

Aleksander

ALEKSANDER HAŁAT

ur. 1936 w Radomsku, zm. 2022 w Łodzi

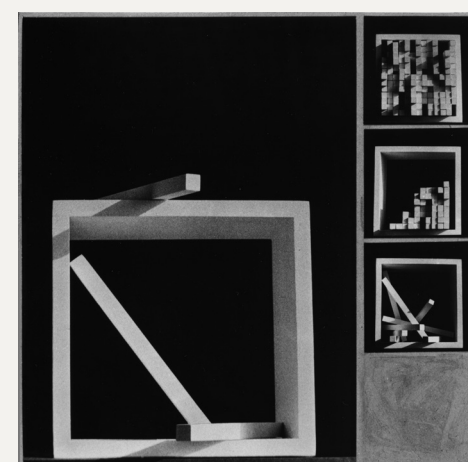
Polski rzeźbiarz współczesny, wieloletni wykładowca Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi w latach 1955-1961. Od 1961 roku był nauczycielem akademickim macierzystej uczelni, gdzie jako profesor prowadził Pracownię Rzeźby według swojego autorskiego programu. W latach 1991-2005 pełnił funkcję Kierownika Katedry Malarstwa, Rysunku i Rzeźby na Wydziale Grafiki i Malarstwa.

Był członkiem grup artystycznych „Nowa Linia” (1961-1963), „Konkret” (1970-1972), a także prowadził prace w zakresie „małej architektury” (Habitat, człowiek, środowisko) (1972-1980). W 2007 roku otrzymał Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Uprawiał twórczość w zakresie rzeźby; tworzył obiekty, instalacje, pracował cyklami. Wybrane cykle: Geometria, Archeologia, Natura. Rzeźby z cyklu Tematy różne, daty nie do ustalenia, kamień, mosiądz, drewno, szkło. Kawałki z całości, całość z kawałków.

Kolekcjonowanie ciekawych okazów było zawsze moją pasją, od zbierania ołowianych żołnierzyków począwszy, do odnajdywania przedmiotów natury: kamieni, kryształów, muszli, korzeni, gałęzi, owoców, chmurek, wiatrów itp. Prezentowane prace to przetworzone i wyeksponowane tworzywo natury. Różnorodne kształty, szlachetne kolory są doskonałością samą w sobie, razem ze swoją historią i swoimi tajemnicami.

Aleksander Hałat

ROMANA HAŁAT

ur. 1937 w Bydgoszczy, zm. 2012 w Łodzi

Polska malarka współczesna, wieloletnia wykładowczyni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

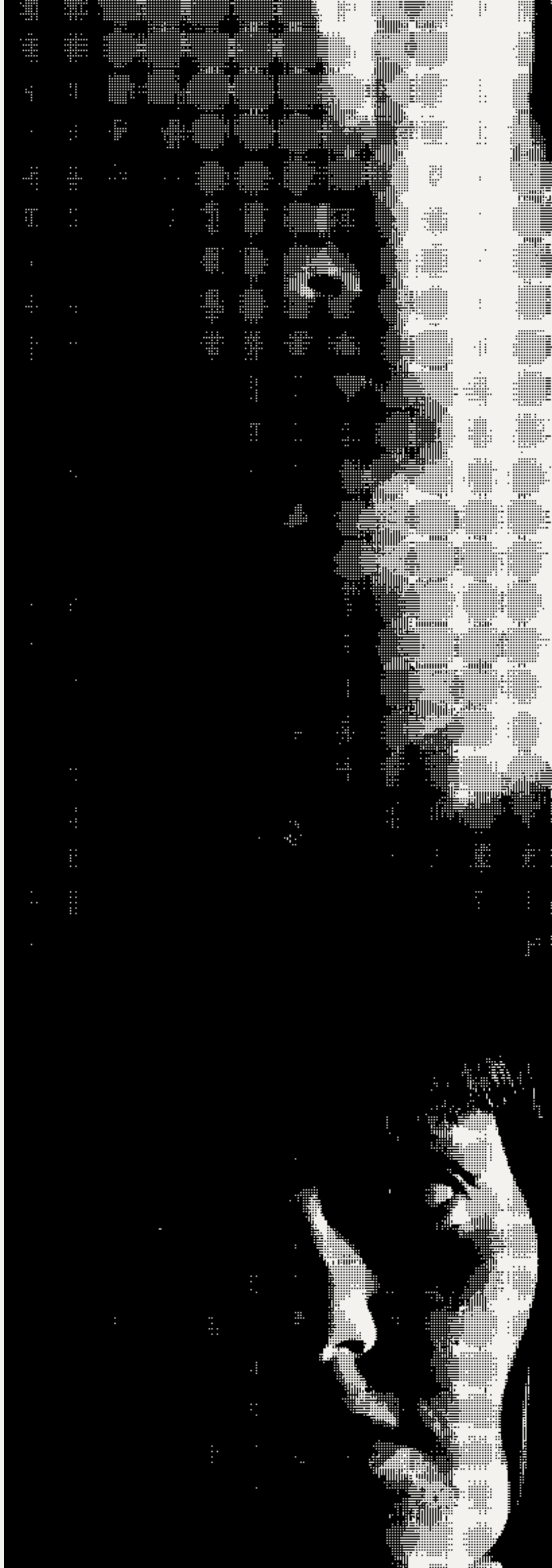
W 1955 roku zdała maturę w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Bydgoszczy i egzaminy wstępne na studia w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Łodzi (obecnej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi). Studiowała w pracowni malarstwa prof. Stefana Wegnera i w pracowni projektowania prof. Teresy Tyszkiewicz. W 1961 roku otrzymała dyplom z wyróżnieniem. W 1962 roku rozpoczęła pracę w PWSSP w Łodzi jako asystentka, najpierw w pracowni prof. Teresy Tyszkiewicz, a od 1963 roku w Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Stefana Wegnera.

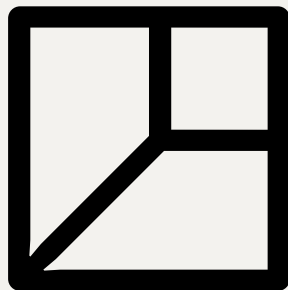
Aktywnie uczestniczyła w życiu Akademii. W latach 1993-1996 pełniła funkcję Dziekana Wydziału Edukacji Wizualnej. Była twórcą autorskiego programu kształcenia w zakresie

malarstwa i rysunku. Została kilkakrotnie uhonorowana nagrodami rektorskimi, a także ministra kultury i sztuki za wybitne osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne. W 1993 roku otrzymała tytuł profesora zwyczajnego. W 2007 roku, po 45 latach pracy w uczelni, przeszła na emeryturę. W tym samym roku otrzymała Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W latach 1977-1980 powstały obrazy z cyklu Pejzaże (akryl, płótno 146 x 146 cm). Od 1985 roku tworzyła prace z cyklu Triady. Triady są pracami z pogranicza rysunku i malarstwa. Wybrane cykle Triad: *El Castillo cd.*, *Rytm pomyślności*, *Medytacje*.

Każda praca składa się z trzech stron, warstw ułożonych jedna na drugiej. Jest początek, środek i koniec. Tworzy się triada. Wycinane rytmy to otwarcie, poprzez które ujawniają się fragmenty drugiej i trzeciej strony. Przypadek decyduje o tym, co się nam objawi. Warstwy wewnętrzne TRIAD są zawsze ukryte, są tajemnicą jak u człowieka.

Roma Hałat

© Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
© Romana Hałat, Aleksander Hałat, Agata Pązik

WYSTAWA
PRZESTRZEŃ NASZEGO ŻYCIA. ODKRYWANIE
ROMANA HAŁAT I ALEKSANDER HAŁAT

5 PAŹDZIERNIKA - 19 LISTOPADA 2023

GALERIA KOBRO, AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. WŁADYSŁAWA STRZEMIŃSKIEGO W ŁODZI

Kuratorzy: dr hab. Aleksandra Gieraga, prof. uczelni, dr hab. Janusz Czumaczenko, prof. uczelni,
dr Tomasz Kawełczyk

Projekt identyfikacji wizualnej i koncepcja graficzna druków ulotnych: dr Izabela Jurczyk

Wsparcie merytoryczne: Agata Pązik

Fotografia: Zdzisław Walter, Włodzimierz Parys, archiwum własne

Redakcja tekstów: Karolina Kozera

Łódź 2023